

Published by
BYELORUSSIAN-AMERICAN
ASSOCIATION, Inc., U. S. A.
and BYELORUSSIAN
CANADIAN ALLIANCE

беларус

ЧАСАПІС БЕЛАРУСАЎ ПАЙНОЧНАЕ АМЭРЫКІ

BIELARUS — BYELORUSSIAN NEWSPAPER OF NORTH AMERICA

Год XIV, №. 80.

Лістапад 1963 г.

NEW YORK — TORONTO

November 1963

Vol. XIV, №. 80

ЗАХАД КОРМИЦЬ СССР

Гэтай восеній урад СССР парабіў нязвычайна вялікія закупы пшаніцы ў колькіх краёх волнага сьвету. Паводле Хрушчова, 6,8 міліёнаў тонаў пшаніцы куплены ў Канадзе, 1,8 міліёнаў у Аўстраліі і меншыя колькасці ў іншых краінах Захаду. 400,000 тонаў Масква ўзяла без грошаў — „пазычыла” — у залежнае ад сябе сатэлітнае Румуніі. Разам савецкія закупы перавысілі 9 міліёнаў тонаў. Якраз цяпер ідзе тог у справе куплі далейшых 4 міліёнаў тонаў пшаніцы і большаша колькасці кармавога збожжа ў ЗСА. На гэтыя закупы урад СССР выдаў ужо каля міліярда даляраў.

Вялікія закупы збожжа зробленыя урадам СССР на самым пачатку восені, адразу ж посьля збору ўраджая, паказваюць, што калгасная гаспадарка ў Савецкай імперыі даведзена бальшавіцкай Масквой да катастрофычнай стану ю народ там пад загрозою голоду, ад якога савецкі ўрад цяпер і ратуюцца за куплі канадскага і аўстралійскага збожжа.

Ведама, што з захопленымі народамі ѹ іх краінамі, Масква ў межы сваёімперыі загарнула ѹ найбольшыя на сьвете прасторы глебы, а разам і высокіяраджайныя глебы чарназемы. Калі прымусоваю калектывізацыю съяння земляробства каліяйальных краінай Масквы ў земляробства самое Радеі даведзенае да стану, што жыхарства вялікага СССР мусіць ад голоду ратаваць малая Канада, гэта паказвае, у які съянія кут сельскую гаспадарку загнала прыгонна-рабаўнічая палітика партыі цераз сваё недаречную калгасную систэму, накінутую калісці тэорам Сталіна, а да поўнага банкротства давершаную цілерка Хрушчовім.

У сваёі прамове ў Краснодары Хрушчоў як на прычыну вялікіх савецкіх збажжовых недабору па-дау благую пагоду ды прынайсці, што и́яраджай паставіў Маскву „у пажажое палаажэнне”. Асабліва катастрофальныя зборы на казахстанскіх „цалінных” землях. Паводле паведамлення ТАСС, сялетнія зборы збажжавых культураў у СССР ніжэйшыя за леташняи на 18%, што дае блізу 20 міліёнаў тонаў недабору. У выніку гэтага „дзяржайных загатоўкі”, ці збожжа, якое дзяржава забірае ад калгасаў у сваё распрадаўджэнне прымусова, ніжэйшыя за леташняи на 10 міліёнаў тонаў. Вось

закупамі ѿ „капітальнічных” краёх савецкі ўрад відавочна ѹ пастаравіць пакрыць найперш недабор сваіх „загатоўкі”. А 15 міліёнаў рашты недабору давядзенца, відаць, „выраўноўваць” самым калгасам строгім ашчаднасцямі ды галоднымі нормамі калгаснага сялянства. Савецкая прэса ад даўжайшага часу друкуе партыйныя заклікі і загады ѿ справе ашчаднасці ды паміжнія нормаў спажываньня.

Хоць віну за катастрофальны ўраджай Хрушчоў і съяніу на благую пагоду, ды ія гэта галоўная прычына. У гэтай вялікай імперыі, што ахоплівае вялізарныя, на колікі тысячай міляў ад сябе адлеглыя, прасторы Эўропы і Азіі, прасторы з вельмі рознымі кліматычнымі ўмовамі, пагода звычайна мае куды меншы ўплыў на агульны вынік ураджая, пасколькі ніжэйшыя зборы ѹ ваднымі кліматычнымі рабені, выраўноўваюцца вышэйшымі ѹ іншым. Дык ія ѿ гэтым істота справы. Галоўная прычына нізкіх ураджаяў гэта прыгоннае калгаснае сялянства да галады.

Як ведама, пастаноюю прэзыдэнта Кеннеды з 9 кастрычніка, даваліца прадстаўнікі для СССР і амэрыканскія збожжа. Пастаноўгатая матывуеца найперш фінансавымі карысціямі. Адцеміць аднакожа, што сучаснае ратаванне Захадам Масквы ад голоду, гэта ія ѿшто іншае, як падкармліванне таго ворага, які абічае, уздужэўши, „пахаваць” некалі ѹ Амэрыку, і ўдзесь Захад.

ДЭ ГОЛЬ АБ МАСКОЎСКІМ ПАКЦЕ

У сваёі прамове з 28 верасня прэзідэнт Дэ Голь аб маскоўскім пакце сказаў:

„Эта праўда, что Саветы ѹ Англіасці, пасля правідзення колькісці паветраных ядравых узрываў ды выкарыстання іх на тое, каб выснасць сваё, здолнае знішчыць усё съют, узбраеные, цяперка пагадзіліся перальпініць гэтую выпрабаваніні. І, пэўнен-ж, мы гэта вітаем. Пасля гэтага яны запрасілі ўсе дзяржавы свету — вольныя не — падпісацца пад гэтым сваім мерапрыемствам. У выніку, цэлая чарада дзяржаваў паклала сваё подпісы далаваў пад слáўна югодам, паколькі, так ці гэтак, яны ѹ стаНЕ гэтак выпрабаваніі правадзіць. Гэткім самым шляхам можна набраць і шмат такіх, што гатоўвія

прыябіцаць ія пробаць ніколі ля-цень на месцы.

Адыл Францыя, якая знойдоўца ѹ тракце сваіх ядравых выпрабаваній, не пагодзіца з тым, каб толькі дзіве ўпрывileяванія дзяложавы раз і назаўсёды мелі вылучную сілу ѹ дамінацию над іншымі. Дзеля гэтага Францыя, для бяспекі сваёй саюзных сабе народоў, будзе далей праводзіць распечатыя раней выпрабаваній. Аднакожа Францыя заўсёды рада сваё выпрабаваній адкліча, як толькі настане дзень, калі нехта патрапіць разбройці тых, што съяння атамнаю разбройнай вадаючы, заміж, як цяпер, забарацяць яе тым, што ёе на маюць...

Съяння, як ніколі мы мусім быць у стаНЕ пастанаўляць пра сваё справы самі... Гэтым Францыя шмат якім народам дае прыклад і падтрыманьне. Шмат з тых народаў, што съяння гнуща пад Савецкім ятом, з гэтага нашага становішча будуть чэрпаць сукроту нача-дею...

„ТРЭБА ПРЫСЫПІЦь”

З розных прычынаў і мяркаваній Францыя крытычна настаўленая да маскоўскага пакту ѹ яго не падпісае. Пря нагодзе філітаў Масквы з Захадам у атмасфёры Хрушчоўскай „коэгзістыэнцыі” ды савецкай крылікае працлаганды за пактам парыскай прэса прыводзіць заходняму съюту пад разгаву пра-мову старшыні выканаўчага камітэту Камуністычнага Інтэрнацыоналу Мануільскага, сказаную ѿ 1932 г. да сухачоў вайскава школы ѹ Маскве. У гэтай прамове Мануільскі, міжнім, казаў:

„Вайна да апсінняга... німінчая. Съяння мы не натолькі дужыя, каб атакаваць. Але за год двацаць-трицыць прыдзе наша пара. Буржуазію трэба перш прысыпіць. Рас-пачнем для гэтага пацыфістычны рух нячуваных памераў. Паявіца дзіўныя прапановы ѹ неспадзяваныя ў першую чаргу вельмі патрабуючыя саме Беларусі.

Гандаль Масквы мінеральными

багаццямі беларускіх нетраў — яшчэ адзін яскравы прыклад расейскага каліяйальнага рабунку Беларусі з галоўных даходных пазыцый яе народнае гаспадаркі.

пога кута хранічных харчавых недастаткаў Маскве ія выблытаца. Савецкія закупы таксама съветчаньці аб тым, што Масква давяла сельскую гаспадарку СССР „да ручкі”, ніякіх харчавых рэзэрваў імперыі на мае ѹ народ жыве з дні на дзень, ад ураджаю да ўраджаю.

Факт вялізарных савецкіх закупаў збожжа яшчэ раз наглядна, паказвае і падзяліцца падзяліцца на піццівідзе, відаць, якімі ашчаднасцямі ды галоднымі нормамі калгаснага сялянства. Савецкая прэса ад даўжайшага часу друкуе партыйныя заклікі і загады ѿ справе ашчаднасці ды паміжнія нормаў спажываньня.

ПРАВАСЛАЎНІЯ ЦЭРКВЫ НА НАРАДЗЕ НА РОДАСЕ

26-29 верасня на гроцкай атоцы Родос адбывалася канфэрэнцыя 25-ці прадстаўнікоў 10-ці праваслаўных цэрквей. На канфэрэнцыі ўзгаднілася становішча да закліку папы Паўлы VI аб царкоўнай единасці, ды была разгледжаная справа прадстаўнікоў-абсэрватараў на Ватыканскі Сабор. Конфэрэнцыю склікаў канстантынопальскі патрыярх Атанагорас. Братл ў ёй уздел прадстаўнікі цэрквей Канстантынопальскай, Александрыйскай, Антыахійскай, Яраслаўскай, Сэрбскай, Румынскай, Багарскай, Чехаславацкай і Кіпрскай. Прадстаўніком ад Маскоўскай Патрыярхіі быў „архіяпіскап Менскі ѹ ўсё Беларусі” Нікадым.

Канфэрэнцыя ѿ справе прадстаўнікоў на Ватыканскі Сабор пакінула пасобнымі цэрквамі вольную руку. У пытанні-ж царкоўнае единасці пастаўлену запрапанаваць Каталіцкай Царкве заўсёды дыхае дэмакратызм, а царкви папскай цэнтралістычнай ѹ абсалютычнай.” Арх. Хрызастом звязаўніцца наставіць да грецкага каралля з дамаганьнем, каб той скліканне не канфэрэнцыі на Родас забара-ніці. Але кароль ад таго кроку ўхіліўся пад прэтэстам, што хоць атоцы Родос і належыць да Грецыі, ды знайходзіцца ѹ юрысдикцыі канстантынопальскага патрыярхі, а не Царквой Грецкай.

29 верасня канфэрэнцыя была закончана ўрачыстай багаслужбай і зверненем да ўсіх хрысціянаў ліцца за пагадненне цэрквей Ус-ходні і Заходні. Мітрапаліт Мэлітон адчытаваў пасланыне да ўсяго хрысціянскага съвету, у якім га-ворыца пра тое, што выносливы свае пастановы Праваслаўная Цэрквя быўлі съведамы “вымогаў часу” і „спадзяваўніц” усяго съвету, што да пагаднення між Праваслаўнью Царквою ѹ дастойнаю Царквою Ры-мскай мусіць дайсці. Пастанову канфэрэнцыі аб навязаныні лучна-сці з Рымска-Каталіцкай Царквой у духу „хрысціянскіх любові” пасланыне ўважае за выяўленыне „ту-гі ўсяго Праваслаўя да хрысціян-скай съведамы”.

„АРХІЯПІСКАП БЕЛАРУСІ” У ПАПЫ

15 верасня папа Паўлу VI прыяўляў на прыватнай аудыенцыі архіяпіскапа менскага ѹ ўсё Беларусі Нікадыма. Паводле паведамленняў з Ватыкану, аудыенцыя адбылася на падынні ўжадніці і Заходні. Мітрапаліт Мэлітон адчытаваў пасланыне да ўсяго хрысціянскага съвету, у якім га-ворыца пра тое, што выносливы свае пастановы Праваслаўная Цэрквя быўлі съведамы „вымогаў часу” і „спадзяваўніц” усяго съвету, што да пагаднення між Праваслаўнью Царквою Ры-мскай мусіць дайсці. Пастанову канфэрэнцыі аб навязаныні лучна-сці з Рымска-Каталіцкай Царквой у духу „хрысціянскіх любові” пасланыне ўважае за выяўленыне „ту-гі ўсяго Праваслаўя да хрысціян-скай съведамы”.

Архіяпіскап Нікадым прыехаў у Рым вяртаючыся з канфэрэнцыі Сусветнай Рады Цэрквяў (World Council of Churches) у ЗСА, дзе ён быў гасцем-абсэрватараў ад Ма-

нікальскай Патрыярхіі. Адцеміць важна, што хоць арх. Нікадым і на кан-фэрэнцыі ѿ ЗСА, ѹ Ватыкане на-мінайна разрэзантаваў падсве-цуюю Расейскую Праваслаўную Цар-кву, якой Беларуская Праваслаў-ная Царква ѿ БССР цяпер пад-радкавана, адылі ў запрайднисці паста-дукаў, якіх ён не Царкву Белару-ску, ані навет Расейскую, а толькі інтарэсы маскоўскага патрыя-нага палітбюро ѹ савецкага ўраду, з за-гаду ѹ дазволу якіх ён толькі ѹ мог выехаць з ССР.

НАЗІРАЛЬНИКІ З МАСКВЫ

На другую сесію Ватыканскага Сабору, як і на першую, звязаўся аб-сэрватары ад маскоўскай Патрыярхіі. Апрача тыхсамых съветароў — Віталія Баравога (беларус) і Якова Ільліча, Масква гэтым разам пры-слала ѹ съвецкага „абсэрватара” — Мікалая Афінагенава.

ПРАСЛЬЕД ЗА РОДНУЮ МОВУ

у сталіцы Грузіі, Тбілісі, група працаўнікоў падагагічнага ѹ палі-эхічнага інстытуту заклала пры-мову старшыні выканаўчага камітэту Камуністычнага Інтэрнацыоналу Мануільскага, сказаную ѿ 1932 г. да сухачоў вайскава школы ѹ Маскве. У гэтай прамове Мануільскі, міжнім, казаў:

„Архіяпіскап Нікадым прыехаў у Тбілісі з кандыдатамі на піццівідзе, на беспадстайны прасльед, бо што-ж благога ѹ тым, калі събры таварыства дбалі пра культуру свае роднае грузінскіе мовы за выка-заную актыўнасць у самаабароне перед русифікацый, і звязаўніці ўсіх на жарты ѹ хутка патрыйнага ўлады, на загад Масквы, разгра-мілі арганізацію ды сталі жорстка прасльедваць яе съброву. Колькі на-

іных събровак таварыства спроба-ваў тады даходзіць праўду лістом у маскоўскія „Ізвестія”. У лісце събры скадзіліся на беспадстайны прасльед, бо што-ж благога ѹ тым, калі събры таварыства дбалі пра культуру свае роднае грузінскіе мовы за выка-заную актыўнасць у самаабароне перед русифікацый, і звязаўніці ўсіх на жарты ѹ хутка патрыйнага ўлады, на загад Масквы, разгра-мілі арганізацію ды сталі жорстка прасльедваць яе съброву. Колькі на-

BIEALARUS

Byelorussian Newspaper of North America
Published monthly by
BYELORUSSIAN-AMERICAN ASSOCIATION, Inc.
and BYELORUSSIAN CANADIAN ALLIANCE

Адрыс у ЗСА: BIELARUS, 401 Atlantic Avenue
Brooklyn 17, N. Y.
Адрыс у Канадзе: Byelorussian Canadian Alliance
524 St. Clarence Avenue
Toronto 4, Ont.

БЕЛАРУС — Беларуская газета Паўночнае Амэрыкі
Выходзіць месячна. Рэдагуе Калегія.
Выдаюць: Беларуска-Амэрыканскія Задзіночаныя
й Згуртаваныя Беларусаў Канады.
Выпіска з перасылака — 4 дал. на год.
Subscription \$ 4.00 yearly.

МАСКОЎСКІ ПАКТ

Тры атамна ўзброеных дзяржавы — ЗСА, Англія й СССР, — дамовіліся ў справе спынення ды „забароны” падводных, наземных, паветраных і касмічных прыборных ядраў узрываў. Маскоўскі пакт у запраўднасці ніякі „забарона”, а ўсяго дэкларацыя, бо ён непрадбачвае ніякіх санкцыяў за яго недатриманье. Падпісаны падобнага пакту дзяржавы Захаду сулілі ўжо дэйчо. Справу ўесь час сабавала Масква. Цяпер-же Хрушчоў, падагнаны кітайскай загрозай, раптоўна зъяніў „лінію” ды намагаецца навет-прапагаваць пакт як найпершую заслугу.

Хоць у істосце ад самага падпісаныя пакту нічога не зъянілася, а Масква ўдалей зляўле адкрыта, што дэмакратычны Захад яна рагні-пазыней „пахавае” і так, спосабам „мірным”, у эканамічным і ідэялістичным спаборніцве, — гэта не перашкаджае русафільскім амэрыканскім кругом захоплівца пактам як азнаку спынення імпрыялістичнай агресіі ўнісці Масквы. Знайшліся ў гэткі энтузіясты, што наляпярами Хрушчоўскую „коэгзыстэнцыю” супляць спыніць усе амэрыканскія перадачы радыя „Свабода”, „Вольная Эўропа” ды „Голас Амэрыкі” мовам народу падсавецкіх і народу-сатэліт, ды весьці перадачы толькі паангельску. Гэтая што іншае, як парада поўнага пралаганда-палітычнага самараразбраенія Амэрыкі ў пару, калі дыктатары Масквы весьціць, што канчатковы вырашальны бой за „пахаваны” Амэрыкі адбудзеца як раз на палітычна-ідэялістичным полі.

Цяпер, у пару цялячых захапленняў Хрушчоўскую „коэгзыстэнцыю”, падобную „парады” й „ідэі” наплённа буйна закрываюць. Даёла гэтага важна, каб глыбей думаючы амэрыканскія грамадзства ў першую чаргу амэрыканскіх тых нацыянальнасцей, бацькаўшчыны і народы якіх прамаскоўская „радніка” супляць запрадаць Маскве на вечнае падзярэмленне за зводную фікыню „коэгзыстэнцыі”, — узмознілі сярод амэрыканскага народу сваю разъясняльную інфармацыю ды памаглі ўсыцерагчы Амэрыку ад наўзванага ей самагубнага шляху.

ВАТЫКАНСКІ САБОР

У Ватыкане адбываецца другая кі на эміграцыі ў на бацькаўшчыне спадзяюцца ў чакаюць на спадак, што склікана быў яшчэ лягася, што на папам Янам ХХІІІ-м. Сярод хрысьціянскіх цэркваў Царква Каталіцкая найболыша лікам — мае звычай пойміліярда верных. Яна паважныя маральна-духовы фактар у сучасных палітычна-ідэялістичных змаганіях між Усходам і Захадам. Восі дзеля гэтага за ходам працай Сабору со-цаць сяняння роўна ўважна ў краіны хрысьціянскага Захаду, і дыктатары Масквы.

Сабор блеспречна будзе мець сваё вялікое значынне не толькі для будучыні самое Каталіцкае Царкву. Ход працай Сабору, і сам факт яго склікання ужо выклікае шырокасць зацікаўленія сярод усіх іншых хрысьціянскіх цэркваў. Вынікі працай Сабору ў той ці іншай меры адбываюцца на папулярнай ю рэлігійнай жыцці беларускага народу, паколькі паважная частка Беларусоў каталіцкага веравызнанія. Даёла гэтага-же ў беларускага боку пры нагодзе Сабору неабходна выказаць, што пры наладжванні царкоўных справай Ватыкан — на Саборы, ці паза ім, — прыдзеліць на канцы належную ўвагу пільнім ды балючым справам і патрэбам рэлігійнага жыцця ў Беларусі-каталіцкі. Но, як дагэтуль, Ватыкан выказае не малую ініцыятыву ў ўздаросці у твароньні беларускага святастэрства, а навет і ге-рархія, ініснуючая практична сярод Беларусоў формы веравызнанія — „каталікоў” усходніяга абраду” — ды ніякое блізу рупнасці не выявляе ў галіне рэлігійнае апекі над Беларусамі каталікамі „заходнікамі”, хоць іх тысічы ў краёх вольнага савету, міліённы на сваю зямлю.

Стагодзьдзямя Каталіцкая Царква маральна ў матар'яльна апіралася ў міліённы беларускі катализмікі масы. Сяняння беларускі народ у васабліва цяжкім палажэнін пад жорсткім нацыянальным, рэлігійным, палітычным і каланіяльным уціскам Масква. Восі у цяжкую гісторычну хвіліну Беларусы-каталі-

АДРЕДАКЦЫІ

Пасыя доўгага перанынку, уз-наўлем гэтым нумарам выдавань-нія тых іх, якія належна выдаюцца ў гэтые газеты „Беларус”, як воргану Беларусоў Паўночнае Амэрыкі і Злучаных Стэйтаў і Канады. „Беларус” будзе выходзіць раз у месеці, на 6-ці бачынах.

„Беларус” на будзе газетай вуз-ка групповай, але агульна-беларус-ской. Ён будзе асвятыць жыццёй дзеянасці на толькі Беларускую-Амэрыканскую Задзіночаныя ды звязаных з ім арганізаціяў, але таксама і беларускіх арганізаціяў, якія ані ідэялічны, ані арганізаційныя звязаны з БАЗА. Тому ў звязацца з амэрыканскімі беларускіх арганізаціяў з просьбай пры-сылаць у Рэдакцыю весткі з іхнага жыцця ў дзеянасці. Практычна, наўгяднай звязацца з амэрыканскімі беларускіх арганізаціяў, якія не падпісали пактычным імёнамі прызываючы іх ачоўціць, а не ініцыяламі ці псеўдонімамі.

Копітвы выдаваньня газеты пакрываюцца з падпіскі і стальмі-месцічнымі складкамі тых наўгяднай звязаных з БАЗА. Тому ў звязацца з амэрыканскімі беларускіх арганізаціяў з просьбай пры-сылаць у Рэдакцыю весткі з іхнага жыцця ў дзеянасці. Практычна, наўгяднай звязацца з амэрыканскімі беларускіх арганізаціяў, якія не падпісали пактычным імёнамі прызываючы іх ачоўціць, а не ініцыяламі ці псеўдонімамі.

У меру наплыву адпаведных матарыялаў, у „Беларус” будзе за-ведзены адмысловы аддел — Вольная Трыбуна Чытача. У ёй могуць друкавацца ў артыкулы, якія не абавязковы павінны выражацца дум-кі і пагляды самой Рэдакцыі. Але

ГУТАРКА ІЗ СТАРШЫНЕМ
БЕЛАРУСКА-АМЭРЫКАНСКАГА ЗАДЗІНОЧАНЬЯ

Рэдакцыя „Беларуса” звязніка-даходу, усё-ж яны маюць вялікае значынне, бо прымэнтуюць арганізацію, дысцыплінуюць ейных сяброў ды звязацца з паказнікам іхнага грамадзка-гаворы.

Пытаныне: Як Вы ацэніваеце беларускую грамадзкую жыццё ў Амэрыцы і, наўперед, дзеянасць БАЗА, паколькі згадліўся ачоўціць гэту арганізацію?

Алказ: Хоць я ўсяго год у Амэрыцы, за гэты час я ўважна назіраю за нашым нацыянальна-грамадзкім жыццём і асаблівым дзея-насцю нашых арганізаціяў. Я вынес узражаны, што, побач з пазытыўнымі бакамі ў дасягненінамі, існуе ў паважніх народах аддзелы, якія звязаныя з паказнікамі іхнага грамадзкага арганізаціяў. Асаблівую-ж увагу трэба да-зівіруць на суботні школы беларусаведы, забяспечыўшы іх адпаведнымі наставнікамі ўз-дзеянасцю на бацькоўскай пасылалі сваіх дзяцей у гэтыя школы.

Дык, не паслабляючы дзеянасці ў галіне воінскай рэпразентатыўнай нацыянальной інфармації, Галоўная Управа будзе звязацца з паказнікамі іхнага грамадзкага арганізаціяў.

П.: Галоўная Управа ўжо зрабіла канкрэтныя крокі дзеля аднаўлення газеты „Беларус”. Якія ў сувязі з гэтым заданыя?

А.: Бяз сталага прысавага воргана мы ня можам быць пойнацінны-мі ані ў нашым нутраным жыццём, але застаецца ў ім пасыўнай. Праца вядзенца галоўна натурамі трэйце-часткі інтэлігэнцыі, якая ня згубіла пачуцьця грамадзкага ава-візку, хоча працаваць і ўважае, што сянянішні стан трэба направіць, працу атрымліваць ад грамадзкага жыцця.

П.: Які-ж Вашыя канкрэтныя пляны, як старшыні Галоўнае Управы БАЗА?

А.: І я, і ўся Галоўная Управа ўважаем, што Беларуска-Амэрыканскую Задзіночаныю, як арганізацію галоўную, павінна навесьці парадак наўперед у сябе, а тады ў іншыя арганізаціі пойдуть ўнім съледам. Пры чым, мік БАЗА ў іншымі грамадзкімі і культурнымі арганізаціямі павінна існаваць цеснае супрацоўніцтва ў поўнай каардынаціі дзеянасці. Творчай і актыўнай можа быць толькі арганізація нутрана злытнай, пружыністай, демакратычнай звязаныя.

П.: Які-ж Вашыя канкрэтныя пляны, як старшыні Галоўнае Управы БАЗА?

А.: І я, і ўся Галоўная Управа ўважаем, што Беларуска-Амэрыканскую Задзіночаныю, як арганізацію галоўную, павінна навесьці парадак наўперед у сябе, а тады ў іншыя арганізаціі пойдуть ўнім съледам. Пры чым, мік БАЗА ў іншымі грамадзкімі і культурнымі арганізаціямі павінна існаваць цеснае супрацоўніцтва ў поўнай каардынаціі дзеянасці. Творчай і актыўнай можа быць толькі арганізація нутрана злытнай, пружыністай, демакратычнай звязаныя.

Пасыя доўгага перанынку, уз-наўлем гэтым нумарам выдавань-нія тых іх, якія належна выдаюцца ў гэтые газеты „Беларус”, як воргану Беларусоў Паўночнае Амэрыкі і Злучаных Стэйтаў і Канады. „Беларус” будзе выходзіць раз у месеці, на 6-ці бачынах.

Копітвы выдаваньня газеты пакрываюцца з падпіскі і стальмі-месцічнымі складкамі тых наўгяднай звязаных з БАЗА. Тому ў звязацца з амэрыканскімі беларускіх арганізаціяў з просьбай пры-сылаць у Рэдакцыю весткі з іхнага жыцця ў дзеянасці. Практычна, наўгяднай звязацца з амэрыканскімі беларускіх арганізаціяў, якія не падпісали пактычным імёнамі прызываючы іх ачоўціць, а не ініцыяламі ці псеўдонімамі.

Копітвы выдаваньня газеты пакрываюцца з падпіскі і стальмі-месцічнымі складкамі тых наўгяднай звязаных з БАЗА. Тому ў звязацца з амэрыканскімі беларускіх арганізаціяў з просьбай пры-сылаць у Рэдакцыю весткі з іхнага жыцця ў дзеянасці. Практычна, наўгяднай звязацца з амэрыканскімі беларускіх арганізаціяў, якія не падпісали пактычным імёнамі прызываючы іх ачоўціць, а не ініцыяламі ці псеўдонімамі.

Копітвы выдаваньня газеты пакрываюцца з падпіскі і стальмі-месцічнымі складкамі тых наўгяднай звязаных з БАЗА. Тому ў звязацца з амэрыканскімі беларускіх арганізаціяў з просьбай пры-сылаць у Рэдакцыю весткі з іхнага жыцця ў дзеянасці. Практычна, наўгяднай звязацца з амэрыканскімі беларускіх арганізаціяў, якія не падпісали пактычным імёнамі прызываючы іх ачоўціць, а не ініцыяламі ці псеўдонімамі.

Копітвы выдаваньня газеты пакрываюцца з падпіскі і стальмі-месцічнымі складкамі тых наўгяднай звязаных з БАЗА. Тому ў звязацца з амэрыканскімі беларускіх арганізаціяў з просьбай пры-сылаць у Рэдакцыю весткі з іхнага жыцця ў дзеянасці. Практычна, наўгяднай звязацца з амэрыканскімі беларускіх арганізаціяў, якія не падпісали пактычным імёнамі прызываючы іх ачоўціць, а не ініцыяламі ці псеўдонімамі.

Копітвы выдаваньня газеты пакрываюцца з падпіскі і стальмі-месцічнымі складкамі тых наўгяднай звязаных з БАЗА. Тому ў звязацца з амэрыканскімі беларускіх арганізаціяў з просьбай пры-сылаць у Рэдакцыю весткі з іхнага жыцця ў дзеянасці. Практычна, наўгяднай звязацца з амэрыканскімі беларускіх арганізаціяў, якія не падпісали пактычным імёнамі прызываючы іх ачоўціць, а не ініцыяламі ці псеўдонімамі.

Копітвы выдаваньня газеты пакрываюцца з падпіскі і стальмі-месцічнымі складкамі тых наўгяднай звязаных з БАЗА. Тому ў звязацца з амэрыканскімі беларускіх арганізаціяў з просьбай пры-сылаць у Рэдакцыю весткі з іхнага жыцця ў дзеянасці. Практычна, наўгяднай звязацца з амэрыканскімі беларускіх арганізаціяў, якія не падпісали пактычным імёнамі прызываючы іх ачоўціць, а не ініцыяламі ці псеўдонімамі.

Копітвы выдаваньня газеты пакрываюцца з падпіскі і стальмі-месцічнымі складкамі тых наўгяднай звязаных з БАЗА. Тому ў звязацца з амэрыканскімі беларускіх арганізаціяў з просьбай пры-сылаць у Рэдакцыю весткі з іхнага жыцця ў дзеянасці. Практычна, наўгяднай звязацца з амэрыканскімі беларускіх арганізаціяў, якія не падпісали пактычным імёнамі прызываючы іх ачоўціць, а не ініцыяламі ці псеўдоні

ВЕСТКІ КАНАДЫ

НА ЮБІЛЕЙНЫМ СВЯЦЕ СЪВ КІРЫЛЫ И МЭТОДА

Славацкія царкоўныя й съвецкія вялікая Служба Божая з пропаведніцтвамі Канады, пры ўзделе дэльце Папскага Нунцыя на Канаду й інш., спансараўалі ў шматлікіх мясоўасцях съвяткаваньні 1100-тых угодкаў славянскіх Апосталаў Святых Кірілы й Мэто́да.

Адно з найбольш удалых такіх съвяткаваньні адбылося ў Таронта пры ўзделе амаль усіх славянскіх народнасцяў і высокіх як царкоўных, так і съвецкіх дастойнікаў, у суботу 29-га юнію 30-га чэрвеня гг. У нядзелью 30-га чэрвеня на плошчы Канадыйскай Нацыянальнай Выставы пры Шэлбанд, пры шматлікім узделе вернікаў Хрыстовіа Навукі, адбылася

У ІНСТИТУЦЕ МЕСТА ТАРОНТА

Кіраўніцтва Інстытуту супольна візітатах, сярод іх быў і З. Беларускі: сп-ні Ірына Жук, Геня Го́вард і сп-ня Беразоўская.

ТАРОНЦКАЯ РАДА НАРОДНЫХ МАСТАЦТВУ

З ініцыятывы мэра Таронта Дональда Саморвіла створана ў Таронта Рада Народных Мастацтв — Community Folk Art Council, — куды належалі 2 беларускія арганізацыі ЗБК і БНА. Праграма ўспомінанія Рады будзе абыцьная й разнастайная. Першай такої уздалай праграмай Рады Мастацтву была мастацкая частка розных этнічных групай пад назовам „Нэйшнблірдэр 63” на Дзень Працы (Лейбор Дэй) на Грэндстанд сцэне ў вапошні дзень Канадыйскай Нацыянальнай Выставы (Сіені) вечарам (гэтым разам беларуская частка адсутнічала).

На будучыню пляніруецца шматлагодзішнія гасці, фэстывалі ды падрыхтова да адзначанія 100-тых угодкаў стварэння Канадыйскай Нацыі (1867-1967). Траба спадзявацца, што Беларусы Таронта й акругі актыўнай у будучыні прыложацца да гэдзаній плацдарму жыхарству бліжэй пазнаёміцца з беларускай культурай!

НА СУСТРЭЧЫ УКРАЇНЦАЎ АМЭРЫКІ

У днёх 22-23-га чэрвеня сёлета, як і што году, адбылася ў Канадзе Сустэрча Українцаў Паўночнай Амэрыкі, якая адбылася ў Актоне калі Таронта. Сярод шматлікіх запрошаных гасцей ад фэдеральнага, правінцыйнага й муніцыпальнага урадаў былі запрошаныя й прадстаўнікі этнічных арганізацыяў. Але, найважнейшымі гасцімі ў гэты дзень былі амэрыканскі кангрэсмен Чарльз Крэстэйн, ягона жонка, а таксама прыбылая з Эўропы сп-ня Бандэрэ, ўдова забітага савецкім агентам у Мюнхене Сыцяпана Бандэры. Запрошаныя на афіцыйную частку прадстаўнік Галоўнае Управы ЗБК сп-рус.

БЕЛАРУСКІЯ ПІКНІКІ Й ЗАБАВЫ

Сёлетні сезон маёвак (пікнікаў) першым распачаў Лёнданскі аддзел ЗБК на гаспадары сп-ва М. Таўпекі (Ватэрфорд) у днёх 29-30 чэрвеня й 1-га ліпеня, затым Таронтаўцы зладзілі свой першы пікнік у нядзелью 14-га ліпеня. Далейшыя пікнікі выпалі на нядзельлю 11-га й 25-га жнівеня на гаспадары сп-ва Высоцкіх калія Шікінг. На „Лэйбор Дэй” адбыўся заключны пікнік на гасп. сп-ва Каледзескіх бізнесаў Алистону.

Сэзон-жак забаваў перад летам зачыніўся забаваў Таронцкага аддзела ЗБК у суботу 15-га чэрвеня, дзе была разыграная вялікая лётарэя Галоўнае Управы ЗБК. Новы сэзон забаваў распачаўся вечарынаю ў суботу 21-га верасня, на якой сп- К. Акула разыграў лётарэю, даход з якой быў прызначаны на прэзыдыю фонд. Далейшыя вечарыны маюць адбыцца (ладзяць

ГАЛОУНАЯ УПРАВА ЗГУРТАВАНЬНЯ

БЕЛАРУСАЎ КАНАДЫ

КАМУНИКАТ № 2/63

Да ўсіх Беларусаў Канады ў справе выдаваньня газеты ў Паўночнай Амэрыцы. Вельмі паважаныя Спадары! І Спадары!

нога газета „Беларус”, як ворган Беларусаў Паўночнае Амэрыкі, і на нас, Беларусаў Канады, падае абавязак пакрыць частку коштам выдаваньня газеты.

У сувязі з гэтым, Галоўная Управа ЗБК распачала зборку сродкаў на выдавецтва праз ахвяры, падпісныя лісты, забавязаныні, імпрэзы й падобнае. Усе Беларусы Канады

заклікаюцца падтрымаць гэты важны пачын ды стала фінансава нас падтрымоўваць, а разом падаўцаў да друкаванага слова на Амэрыканскім Кантынэнце.

Калікі з нас ведама, як балючаваеца патрэба выдаваньня беларускага друкаванага слова на Амэрыканскім Кантынэнце.

Калікі год таму спынілася выдаваньне „Беларускага Эмігранта”, ў Канадзе (тады казалася, што ў сувязі з набыццем будынку), „Беларус” выходзіў з вялікім пераборам, „Бацькаўшчына” стала выходзіць раздзеяль. Нам, Беларусом Паўночнае Амэрыкі, патрэбны свой друкаваны ворган, які-б адлюстроўваў наша жыццё, інфармаваў чытачоў аб палітычных навінах ды раскрываў камуністычную працаправду Масквы.

Сёлета, ад лістапада месяца, захадамі Беларуска-Амэрыканскага Задзіночання ў Згуртаваньня Беларусаў Канады пачне выходзіць із-

ШКОЛА БЕЛАРУСАВЕДЫ РАСПАЧАЛА ПРАЦУ

Ад нядзелі 6-га каstryчніка распачала свою працу ў Таронта беларускай юндзельнай школа, якой кіруюць і ў ёй вучань а. прат. Міхаіл і сп-ня Кулеш. Школа мае 2 класы, навука ў ёй вядзенца тымчасам толькі пангельскую й пачынаеца а 11-ай гадз. раніцай. Як толькі знайдуцца добрахвотнікі (адпаведны настаўнік, якіх у Таронта шмат!), навука будзе весьціся ў пабеларуску.

Усе бачкі заклікаюцца пасыльці сваіх дзяцей для навучання беларусаведы. З меншых векам дзяцей Таронцкі Аддзел ЗБК плянуе заснаваць танцавальны гурток.

ПРЫПЛЯЩИ

У Таронта ўсім ведамы пасол у Антарыйскі Парламент Анды Томпсон зладзіў у сваёй гасподзе прынесьце для прадстаўнікоў этнічных арганізацыяў і этнічнай прызы, дзе быўлі прадстаўленыя лідэр лібэралай Джон Вінтармэйер і шматлікія канадыдаты ў паслы ад лібэральнае партыі ў Таронта ў Парламент. Сп. С. Пітушка (БНА) і А. Маркевіч (ЗБК) мелі нагоду бліжэй пазнаёміцца са згаданымі асобамі ды, з свайго боку, азнаёміць усіх іх з беларускім пытаньнем і жыццём.

ПЭКІН ПРА ХРУШЧОВА

На „восі” Масква-Пэкін працападаўніцтва дэкларацыі аб „вечнай дружбе” народаў і камуністычных партыяў савецкіх і кітайскіх даўно сціхіі. Масква і Пэкін перасталі абdziляць сябе ўзаляемімі „братнімі” пахваламі ѹ хваласіўвамі, а затое ў грубых спрочках часьцей кажуць сабе прайду ў вочы.

Сёлета ў верасні Пэкін сэрыяй артыкуулаў у сваіх афіцыйных партыйных ворганах асабліва востраў груба заатакаваў савецкую камуністычную партыю й Хрушчова за „памылкі” і „адхіленіні” ад „правільнага марксызму-ленинскага шляху”. Навязваючи да выступлення Хрушчова супроты Сталіна, у вадным з гэтых артыкуулаў прыгадваецца, што за жыцця Сталіна той самы Хрушчоў ня раз славіў яго як „найбліжэшага генія, настаўніка й праўдадавца чалавецтва” й свайго „батьку”.

Прыгодаўшы гэта, кітайскі камуністычны ворган ставіць пытаньне: „У якое палажэнне ставіць сябе сяняння Хрушчоў, які браў уздел у кіраўніцтве партыі і дзяржавай у Сталінскую пару, калі ён цяпер б'еца ў грудзі, лупіць аб стол кулакамі ды паднесеным голасам праклінае Сталіна? У палажэнні памоцніка „забойцы” й „бандыты”, ці ў палажэнні „дурнія” або „ідышы”?

КОЛЬКІ СЛОУ АБ КАЧКАХ І ЗАГАЛОУКАХ

Калі ўжо адгарадзілі нам, канадыкам, куток у газэце, прашу маставацца каб нарысаваці наші собскі падзагаловак. Пастарайся, — кажу, — каб абавязкава ззаду атаўская парламэнтавая вежа відаць была; як сымбал, сам ведаеш.

— Качкі, — адказвае ён.

— Што качкі? Прыйчым тут качкі?

— Із звязкі ўзведзіўся я.

— Ляцець будуць нарысаваныя. Добрая птушка, наш канадыйскі сымбал, можна сказаць. Паглядзіш як у прагавітвых амэрыканскіх палітычных сілінкі пацякуць, як пасыльны да нас на паляванье падпручны, далаўры вязучы.

Гэткі аргумент цяжка звязаць. Я яму адно, а ён мне сваё. Упёрся, хоць ты яму асінавы кол на галаве чашы. І адлукніш вон, глянчы ўверх. Не съярбіць вам правы ўказначыныя палец, каб за курон паціснуць і па каторай шротам смяянуць?

Казалі людзі, што тыя качкі для злюснікаў прычэпкай будуць. Скажуць, маўляў, „газетныя качкі” пушчаеце, знацца так і нарысавалі...

Але злюснікі, калі ім спатрэбіцца, прычэпкі знайдуць з качкамі ці без. А качкі насы (ня гэты нарысаваныя, а тыя, на якіх ціпер палітоўцу) запраўды першаклясныя. Ня верьце? Заглянече пры нагодзе. Шырака адчынім гасцінія дзвіверы.

П. С. Загаловак „Весткі з Канады” выкануа сп-р М. Рачыцкі. Мастак Рачыцкі працуе цяпер тохнічным рысаўніком. Ад канадыйскай сэцкій „Беларуса” сп-р М. Рачыцкаму складаем вялікую падзяку.

А. Акула

ПОШУКИ ЗА АСЯРОДКАМ АДПАЧЫНКУ

З ініцыятывы некаторых Беларусаў Таронта ў Лёндану ў нядзелью 29 верасня адбылася ў залі БР ГД у Таронта сходка зацікаўленых у наўцыці беларускага асяродку адпачынку ў Канадзе. Быў выбраны камітэт у складзе сп- сп. сп. М. Ганька, З. Касцюковіча, М. Шуста й В. Іваноўскага. Камітэт займаеца поштукамі адпаведнага аб'екту.

Асяродак мае знаходзіцца паміж Таронта і Дэтройтам (дэсна непадалёк Лёндану, які якраз пасярэдзіне). Як толькі адпаведны аўтак (да 20,000 даляраў) будзе знайдзены, будуць выпушчаныя паі (шорткі).

А.-віч.

Быўлі зроблены супольны здымкі для англамоўнае прэсы.

Прадстаўнік ЗБК сп. А. Маркевіч меў таксама гонар быць гасцем на прынесьце для прадстаўнікоў этнічных арганізацыяў і этнічнай прызы, дзе быўлі прадстаўленыя лідэр лібэралай Джон Вінтармэйер і шматлікія канадыдаты ў паслы ад лібэральнае партыі ў Таронта ў Парламент. Сп. С. Пітушка (БНА) і А. Маркевіч (ЗБК) мелі нагоду бліжэй пазнаёміцца са згаданымі асобамі ды, з свайго боку, азнаёміць усіх іх з беларускім пытаньнем і жыццём.

Калі-хто з ягоных саброў, што дагатуле аб гэтым на ведалі, знае, ці нааугліў напытаваны суродзіца, хацеў-бы дапамагчы Рачыцкім, можа складчыну пераслать сп-ру М. Ганьку, З. Касцюковіча, М. Шуста й В. Іваноўскага. Камітэт займаеца поштукамі адпаведнага аб'екту.

Асяродак мае знаходзіцца паміж Таронта і Дэтройтам (дэсна непадалёк Лёндану, які якраз пасярэдзіне). Як толькі адпаведны аўтак (да 20,000 даляраў) будзе знайдзены, будуць выпушчаныя паі (шорткі).

А.-віч.

Падробны весткі аб съвяткаванні будуць разасланыя

ў адпаведны час пазней.

УСЕ ЗАКЛІКАЮЦА ДА МАСАВАГА ЎДЗЕЛУ!

«УВАГА! БЕЛАРУСЫ АНТЭРЫЯ! УВАГА!

ГАЛОУНАЯ УПРАВА ЗБК ЗАКЛІКАЕ ВАС УСІХ

НА АДЗНАЧАНННЕ 100-тых УГОДКАЎ ПАУСТАННЯ

КАСТУСЯ КАЛІНОУСКА ГА

Акадэмія адбудзеца ў суботу 30-га лістапада гг. у залі БР-ГД

у Таронта, пачатак а гадз. 7:30 увечары.

Падробны весткі аб съвяткаванні буду

У АСЯРОДКУ „МЕНСК”

ЛЕТАПІС ЖЫЦЬЦЯ У ПЕРНЫМ СЭЗОНЕ

● Урачыстасе адчыненне першага адпачынковага асяродку Беларусоў Паўночнае Амэрыкі — Белэр-Менску ў стэйце Ню Ёрк — адбылося 4-7 ліпеня. Урачыстасць пачаліся купальскім вогнішчам на бераце возера, пушчаннем вянкоў, народнымі песьнямі. У наступныя дні адбылося афіцынае адкрыццё, з малітвамі, промовамі, пераразаннем істужкі, спартовымі спаборніцтвамі, народнымі скокамі, танцамі, песьнямі. Наплыў гасціць перавысіў усе спадзяванні кіраўніцтва. У асяродку, разлічаным на колькісот гасціц, шмат каму нехапала месца.

● У месяцы ліпені Беларускі Інстытут Навукі й Мастацтва наладзіў у галоўным адміністрацыйным будынку ледзічча паказ каля 30-ці абразоў беларускіх мастакоў: Віктара Жайновіча, Міколы Касака й Пётры Мірановіча. Паказ цешыўся вялікаю юбаю гасціц сваіх і чужих. Шмат абразоў было закупленна.

● Ад 25-га чэрвеня да 7-га ліпеня, і ад 21-га ліпеня да 15 жнівеня адбываліся заняткі з дзецымі ў галіне мастацкіх і ручных працаў. У будынку моладзі малыя й маладыя вучыліся маляваць, ляпіць, ладзіць розныя вырабы з паперы, дрэва, мэталю, матар'ялу і г. д.

● Ад 7-га да 28-га ліпеня ў асяродку быў адкрыты дзіцячы лягер-першы беларускі дзіцячы лягер у ЗСА. Каля 30-ці юначак і юнакоў у веку 7-14 год пасыплюхова праўцілі лягерную праграму. Сядро прыгожава прыгродою й краівідам навакольля ды ў нязычайна спрыяльных кліматычных умовах ленівіца, юнакі падужэлі, падрасльі фізічна й духовна. Праграма лягernага жыцьця абымала заняткі з беларусаведы (мова, літаратура, географія), народныя съпевы й скокі, спорт, краязнáччыя экспкурсіі, ручныя працы ды мастацкую самадзеяльнасць пры вогнішчы. На заканчэнне лягера была наладжаная выстаўка ручных працаў дзіцяці. На разыўтальнім вечары пры супольным вогнішчы прадстаўнікі ад бачкоў, сп. Ф. Бартуль, падзякаваў карпарацыі Белэр-Менск і кіраўніцтву лягера за ўдалае сарганізацівне й правядзенне гэтак патрэбнага й карыснага лягера, ды ўручыў кіраўніком падарункі.

● На пачатку ліпеня на асяродку была заведзеная „Жывая газета”.

БЕЛАРУСКІЯ ДАЖЫНКІ У НЮ ЕРКУ

У суботу 28-га верасня Акругаўская Управа Беларуска-Амэрыканскага Задзіночання ў Нью Ёрку наладзіла першую ў вясеніні сэзоне імпрэзу — Беларускія Дажынкі. Гэтак ужо другі год беларуская калёнія Ню Ёрку адзначае готое традыцыйнае народнае съвята. Трэба надзеіцца, што прыгожы пачын будзе працягвацца і ў будучыні.

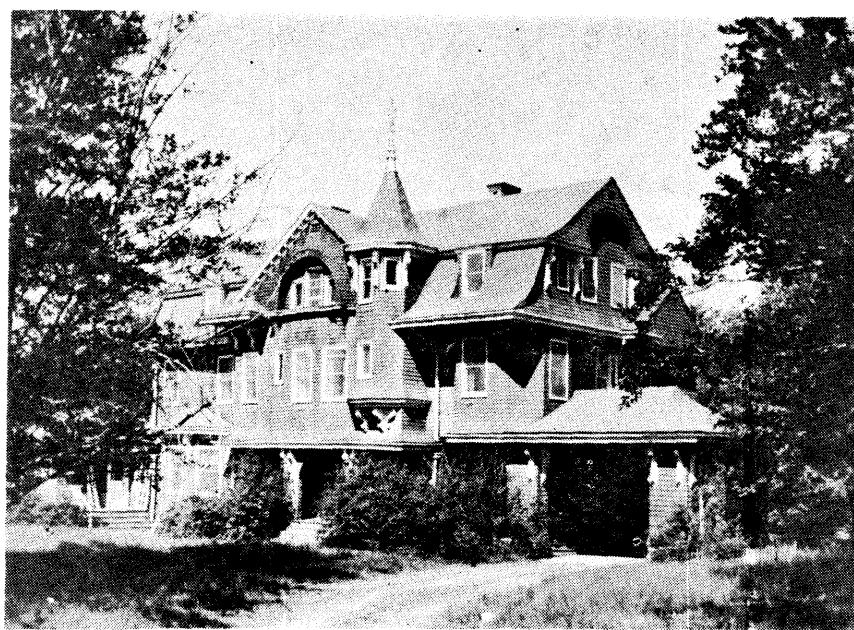
У залі Беларускага Грамадзкага Цэнтра ў Брукліне, упрыгожанай галінкамі з ахварбаванымі восеній лістамі каласамі і вясількамі зыбраўся значная грамада нашых суродзінай — Беларускія Дажынкі. Гэтак ужо другі год беларуская калёнія Ню Ёрку адзначае готое традыцыйнае народнае съвята. Трэба надзеіцца, што прыгожы пачын будзе працягвацца і ў будучыні.

У залі Беларускага Грамадзкага Цэнтра ў Брукліне, упрыгожанай галінкамі з ахварбаванымі восеній лістамі каласамі і вясількамі зыбраўся значная грамада нашых суродзінай — Беларускія Дажынкі. Гэтак ужо другі год беларуская калёнія Ню Ёрку адзначае готое традыцыйнае народнае съвята. Трэба надзеіцца, што прыгожы пачын будзе працягвацца і ў будучыні.

Беларускія дажынковыя песьні выканалі жаноцкі ансамбль пад кіраўніцтвам сп. Каптуровіча. Пляяла група „Жнеў” у народных вопратках, дзяўчата з вянкімі паливальных кветак на галавах. Былі выкананыя наступнія народныя песьні: „Хмел”, „Цераз сад-вінаград”, „Цераз сад-вінаград” і „Купалінка”. Спадарычні Ала й Галіна Орсы выканалі дутам, „Я дарога” на слова Ул. Клішавіча, музыка М. Куліковіча, і „Жыті, маці, жыті...” Сп. Ул. Курыла прадаклямаваў вершы „Вацькаўшчына” Н. Арсеньевай і „Васілек” М. Багдановіча. Сп.-ня Галіна Орса прадаклямаваў верш „Жнія”, сп. Жыгловіч съмішлівае апавяданыне. У далейшым, струнная аркестра пад кіраўніцтвам сп. Каптуровіча выканала моладёжную наступнія песьні: „Ой ляцелі гусі”, „Полька-Янка”,

пакладаўся з больш 30-ці экспанатаў — фатастаты дакументаў, фатографій, мастацкіх абрэзы, дакументаў аб Кастусю Каліноўскім і іншых правадырох пакладаўся. Кара Беларусі інфармавала аб ходзе пакладаўся ў Беласточчыне, Віленшчыне, Горадзеншчыне, Меншчыне, Магілёўшчыне, Віцебшчыне.

● У канчатыдні 1-3 верасня — „Дзень Працы” — асяродак меў нагоду гасціць удзельнікаў звязу Згуртавання Беларуское Моладзі Амэрыкі Звяз адбываўся ў асяродку. Прывёлі удзельнікі звязу іншыя гасці з розных частаў далякіх, месцаў ЗСА і Канады. У гэтыя дні, як і праз уесь сэзон, на асяродку можна было сустэрэй супрацьдзячай з Кліўленду, Дэтройту, Чыкаго, Вашынгтону, Лёс Анджэлес, і з Таронто ды Монтрэалю ў Канадзе, ды шмат іншых беларускіх амэрыканскіх асяродкаў. У канчатыдні „Дзень Працы” адбыліся таксама валейбольныя змаганні дружынаў Дэтройту, Кліўленду, Канады, ды зборных дружынаў Ню Ёрку і Ню Джэрсі. Адбыўся ёй спартовыя гульня на вазеры й на басейне да плаваньня, улучна з лоўляй рыбы ды плаваньнем на лодках. Жечары былі адведзены на мастац-

ПАВІЛОН „БЕЛАВЕЖА” Ў „МЕНСКУ” Фото М. Казльяўскага

пакладаўся сустэрцца ізноў на Белэр-Менску ў годзе 1964-м. На вечары былі прысутныя й украінскія гасці ў пісменьнікі.

● Ад 24-га жнівеня да 10-га верасня Беларускі Інстытут Навукі й Мастацтва зладзіў выстаўку з наўгода ста год ад супроцьрасейскага

кія канцэрты ды танцы.

● 11-12 верасня на асяродку адбылася пашыраная нарада кіраўніцтва асяродку й карпарацыі прысьвечаная галоўна справе арганізаціі дому для пэнсіянероў ды падрыхтоўкі асяродку да зімовага сезону.

ПАХАРОНЫ

СВ. ПАМ. ВІКТАР ЧАБАТАРЭВІЧ

Беларусі ў этнографічную Полынчу.

Калі падчас апошняе вайны зазначыўся сірод Беларусаў вялікі нацыянальны ўздым і шырокі разгарнулася нацыянальная дзеяньніца, съв. пам. Чабатарэвіч адразу ж апініўся ў радах адданых справе нацыянальных прадаўнікоў. Калі ж у 1944 годзе пачалося фармаванне беларускіх збройных сілаў, Нябожчык абняў высокая ўдзелу ў абароне краіны.

Апошнім часам съв. пам. Чабатарэвіч займаў становічча віц-старшыні Галоўнай Управы Беларускага Кангрэсавага Камітэта Амэрыкі старшыні Рэзвізійнае Камісіі Беларускага Цэнтра Адпачынку „Менск”. На абодвух становішчах ён выявіў вузка груповыя, але шырокія нацыянальныя пагляды, шчыра і энтузіястична імкнучыся да наладжання цеснага супрацоўніцтва й паразумення між абелізівыми групамі беларускай эміграціі.

Хай лёгкай яму будзе амэрыканская зямля, а сярод нас усіх хай станецца па ім назаўсёды съветская памяць!

ПРЫЯЦЕЛЯ

Дня 2 кастрычніка сёлета памёр на Кліўлендзе съвятар а. Яфім Якіменка, паводле нацыянальнасці Казак, але Узапраўдны прыяцель Беларусаў,

Ён быў вісыячаны на съвятара Яго Высокапрацьвяшчэнствам архіяпіскапам БАПЦарквы Васілём у 1951 годзе ў катэдры архіяпіскапа УАПЦарквы Генадзіем Чыкаго. Пасльён быў настаяцелям прыходу Жыровіцкай Божай Маці БАПЦарквы ў Кліўлендзе ў на гэтым становішчы выказаў свою безінтэрасную пастырскую рульніцтва і глыбока людzkую прыязнь да Беларусаў Кліўленду. Пасльён пераезды ў 1961 годзе з Ангельшчыны ў Кліўленд пратаярэем БАПЦарквы а. Аляксандра Крыта ў абынцыцца ім становішча настаяцеля, а. Яфім астайся ягоным заступнікам, выказаўчи, як і раней, таку ж прыязнь да кіўлондзкіх Беларусаў.

Таму, у знак глыбокай удзячна-

ЗЪ БЕЛАРУСКАГА ЖАНОЦКАГА ЗГУРТАВАНЬНЯ

Сакратарка Галоўнай Управы Беларускага Жаноцкага Згуртаванья ў ЗША прыняла ўдзел у 2-дэнней зборы Нациянальнай Рады Амэрыканскіх Жаноў, што адбылася 9-10 кастрычніка сёлета ў Нью Ёрку. Гэткія зборы адбываюцца што два гады. Былі там прадстаўніці калі 20-ёх арганізацій.

Нашая справа здача вылічыла работу беларускіх жанчын у Кліўлендзе, Нью Брансвіку — Сайт Рывэр, Нью Ёрку. Пайнфармавана было таксама пра Беларускі Цэнтр Адпачынку „Менск”, дзе старэшыя жанчыны правялі цёле-лета на съвежым і здаровым паветры ў прыядзельскім таварыстве. Некаторыя прысьвечаныя на зборы пасльён звязаліся да нашай прадстаўніціцай, што спраўдзяла, і ахвотна згаджаліся дэвадацца болей аб Беларусі. Гэта гэта ім былі раздадзеныя інфармадційныя брошуры аб Беларусі. Але гэта гэта не даволі, бо яны не змяшчалічыся ўсяго, што трэба скажаць пра наш народ.

Ажно дзіва, колькі добрай, ахвярнай работы робіцца дарма, толькі каб служыць бліжнім. Гэтак Украінка, сп.-ня Латоцкая паведаміла, што яны абвесцілі конкурс на драматычную п'еску ў тады найлепшы твор разаслалі па аддзелах, дзе яго будуть ставіць на сцене. Яны пасылаюць пачкі ў Еўропу ў Украінскую ССР. Плянуюць купіць дом для старшины і даюць стыпендыю на 4 гады на Сарбоне аднай сту-дэнтніц.

Чашка, сп.-ня Папанэн расказала, што пасылаюць гроши старым і хвоям, якія на маюць надзею выэміграваць з Німеччыны. Дастаноць шмат лістоў з падзякаю, што змаглі купіць сабе за падарованыя гроши вугальне ў міннулу зіму.

Амэрыканка из Индианаполіс гаварыла, што стараюцца пашырыць пісьменніцтва. Гэта арганізація вялікай п'ескі алькалагу ёй стараеца правесці ўставу, каб на тэлевізіі наўчыць ўсіх паміж 5-9 гадзінай увечары, калі дзеци глядзяць, прапаганды алькалагу. Адна арганізація працуе з дзевяцьма тысячамі

М. С.

ПАДЗЯКА

Акруговая Управа Беларускага Амэрыканскага Задзіночання ў Нью Ёрку складае шыркую падзялку ніжай пададзеным асабам, што дзяламагалі ў арганізацыі Дажынкі. Вечара ды 28-га верасня сёлета: Ніна й Андрэй Каптуровічы, Аля й Галіна Орсы, Зінаіда Станкевіч, Яніна Каханоўская, Наталія Купаль, Кастусь і Ганна Мерлікі, Пётр, Вера й Эна Зыбайды, Пётр, Ольга й Слава Правілы, Наталья Захаркевіч, Расыяла Валентын Гарошкі, Кастусь Жыгаловіч, Аўгуст Дубовік, Павал Алексы, Кастусь Верабей, Жорж Касцюкевіч, Аляксандар Падгайскі.

Д. Клінцэвіч
Старшыня Акругі БАЗА
Нью Ёрк

НА ПРЫНЯЦЫЦІ ДЭЛЕГАТАК ЗН

Дня 23 верасня сёлета Нацыянальная Рада Амэрыканскіх Жаноў дэлегатак на 18-ую асамблію Задзіночаных Нацыяў. Таму што Беларускія Жаноцкія Згуртаваны ёсць сябрам Нацыянальной Рады Амэрыканскіх Жаноў, былі запрошаны на гэтае прыняцыці ў Беларусі.

У ўтольных салёнах гэтае арганізаціі сустэрліся пры шклянцы віна жанчыны — прадстаўніцы шмат якіх краін усяго свету. Экспозіція краін — Афрыкай — Афрыкай. Панамілісія з ёю — і мушу прызнацца, што трапіла я ў няпрыемную ситуа-

цию: аб такай краіне, зь якой я на прыехала, я амаль нічога ня ведала. Гэта — Свера Леонэ ў Афрыцы. „— Можа наведаеце мяне калінічніцай — горад Шонгэ, вуліца Маямба, маё прозвішча Гонорыя Бэйлер-Каўлькер” — ветліва ўсыміхаючыся, гаварыла яна, падаючы мне сваю візітную картку. „— Прыйждайце ў Сыдней!” — запрашала жонка аўстралійскага амбасадара сп.-ня Мілдрэд Турнэр, з якой наўзатым асабліва блізкія пэрсанальныя дачыненні.

Ува ўсіх гэтых і іншых гутарках даводзілася гаварыць пра Беларусь, якія краіна, якай, не зважаючы на сваё сябровства ў Задзіночаных Нацыях, ёсць краінай паняволенай. Шмат каму падобны гутаркі разъяснялі запраўднае паларажынне нашай Бацькаўшчыны. Ня траба хіба даводзіць, што гаварыць такія сустэрчы для нашай вызвольнай справы.

— іч.

КАРПАЦЫЯ БЕЛЭР — МЕНСК

з вялікім сумам паведамляе, што 7-га каstryчніка 1963 году
у Ню Ёрку неспадзівана й перадчасна, на 57-м годзе
свайго жыцьця, пам'ер

СТАРШЫНЯ РЭВІЗІНАЙ КАМІСІИ КАРПАЦЫИ

ВІКТАР ЧАБАТАРЭВІЧ

Асірочанай і цяжкім нечаканым горам прыгнечанай
Сям'і Радні Памерлага сваю глыбокую спагаду выказвае

**РАДА ДЫРЭКТАРОУ
КАРПАЦЫИ БЕЛЭР — МЕНСК**

БЕЛАРУСКА-АМЭРЫКАНСКАЯ ДАПАМОГА У ЗСА

з жалем паведамляе, што 13-га жніўня сёлета ў месце Район
у Францыі, на 42-ім годзе жыцьця, паслья цяжкое апрацоў
пам'ер сёв. памяці

АЎГЕН КАВАЛЕЎСКІ

артысты Беларускага Драматычнага Тэатру ў Менску, артысты
Беларускага Тэатру Эстрады ў Німеччыне, сябра Управы
Аб'яднанія Беларускіх Работнікаў
у Францыі ѹ сябра управы міжнароднае арганізацыі
Хрысьціянскіх Работнікаў F. I. T. C. R. E., ў Парыжы,
і выказвае сваю шчырную спагаду сям'і Нябожчыка — жонцы
Валяныне, дзівном малым дачункам, маці ѹ брату.

ДА АДДЗЕЛАУ БАЗА І ГРАМАДЗТВА

Ніяма патрэбы даводзіць, што сучаснікі школы беларусаведы маюць
вывянятковую вялікую значэнне для нацыянальнага
надзвычайнага ўзгадавання нашае
моладзі. Хоць, моладзь гэтая, зусім
прыродна, і ўліца ў амэрыканскую націю, павінна аднак жа любіць і шанаваць і сваю першую бацькаўшчыну — краіну свайго паходжання. А для гэтага, каб яе
любіць і шанаваць, наўперед траба
яе пазнаны. Вось-жа суботнія школы
беларусаведы ѹ павінны слухаць
вялікім мальм дацункам, маці ѹ брату.

Нажаль мінулы год паказаў, што сучаснікі школы беларусаведы
быly ѹ парадку. Некаторыя з іх, сяк-так пачаўшы школы
год, пасльей ледзьве ліпелі, а
у канцы ѹ зусім перасталі дзеці з
прычыны адсутнасці настаўнікай
або вучня.

Вось-жа з такім абыякавымі да-

чыненнямі да навучання беларускай граматы ѹ нацыянальнага
узгадавання наших дзяцей пара
жко скончыць. Тому заклікам усе
аддзелы БАЗА ѹ усе іншыя беларускія
арганізацыі прыкласці маціуму
увагі ѹ энэргіі, каб у гэтых
гадзе суботнія школы беларусаведы
пастаўіць на адпаведны вильгіні
забясьпечыць іх добрым настаўнікамі.
Там, дзе ніяма настаўнікаў
кваліфікаўных, вучыць могуць і
дастактова ѹ беларусаведных прад-
метах асьвеченя іншыя асобы.

Адначасна звязртаемся ѹ да бацькоў Беларусу ѹ гарачым заклікам
рэгулярна пасылаць сваіх дзяцей
у суботнія беларускія школы.

Вучачы нашых дзяцей беларускай
граматы ѹ узгадаўваючы іх у беларускіх
духу, мы прыносім вялікую
кар্যасць сабе ѹ нашым дзесяцям.

Галоўная Управа БАЗА

ПАВАЖАНІЯ БАЦЬКІ

У сёлетнім 1963-64 школьным годзе, як і папярэднімі гадамі, будзе
у памяшчэнні Беларускага Грамадзкага Цэнтра (401 Атлантык Авеню
у Брукліне) працаўваць беларуская суботнія школа.

Треба пасылаць сваіх дзяцей у
беларускую школу, бо-ж ніяма больша
шага ѹ нас скарбу, як родная мова,
якую на працягу дойгих стагодзінь
намагаўся адабраць ад нас
наших хіў сусед. Але даромнымі
былі ягоныя натугі, беларускі народ
мовы свае не аддаў, ня выракея,
не забыўся.

А як-жа з гэтым у вольнай краіне,
дзе нічога не пагражает нашай
роднай мове? Ці дастаткова мы ѿ
шануем і ведаем? Ці-же не стамы
ужо перад фактам, што дзесяці на-
шыя пачынаюць мовы свае чурацца,
часам навет грэбуюць іх і ня
ведаюць яе? Дзесяці нашыя што раз
далей адъехаўшы ад нас, ѿ менш
разумеюць нашу любасць да свае

нацыянальнае традыцыі, нашу
жывую тугу за родным краем. Дзе-
ці нашыя губляюць сваё нацыяналь-

Культурна-Асьветны
Рэфэрэнт
БАЗА, Акруга Ню Ёрк

НАРАДА БЕЛАРУСКІХ АРГАНІЗАЦЫЯЎ

У нядзелю 22 верасьня сёлета ѹ
памяшчэнні Беларускага Грамадзкага Цэнтра
нарада адбылася нарада пра-
стайнікі беларускіх грамадзкіх і
культурных арганізацыяў Ню Ёрку,
скліканая Галоўнай Управай Бела-
рускі-Амэрыканскага Дапамоги ѹ 12.
Беларускага Школьнага Фонду. На-
раду ѿпанаваў свайгі прысутнасць
цяй архіпіскап БАПЦарквы Ва-
сіль.

Нараду вёў старшыня Галоўнай
Управы БАЗА д-р Станкевіч. У
сваіх уступніх промове, коратка
праанализаваўшы стан беларускай
грамадзкай і культурнай дзейнасці
у Амэрыцы, д-р Станкевіч выка-
зваў патрэбу актыўнай і больш
мэтазгоднай дзеялісткай плянавай каарды-
навальнай гатоў дзейнасці.

Пасылья ажыўленай вымены ду-
мак і паглядай усім прысутнымі,
нарада адназгодна выказалаася за
правядзеннем наступных мерапра-
емстваў: 1. дзеля актыўнай і ка-
ардынавай дзейнасці грамадзкіх і
культурных арганізацыяў маюць, у
выпадку патрэбы, склікаць нара-
ды, старшыні ѿсіх арганізацыяў,
якія ѹ будуць выконваць ролю
імя Пранціша Скарыны, 11. Бела-

**ПАСЕДЖАНЫНЕ
ГАЛОУНАГА КІРАҮНІЦТВА
ЗБМА**

У нядзелю 22 верасьня сёлета ад-
былося першае паседжаныне нова-
выбранага Галоўнага Кіраўніцтва
Згуртавання Беларускага Моладзі ѹ
Амэрыцы. На паседжаныне галоў-
ным чынам разглядаўся плян дзея-
насці ЗБМА на бліжэйшую будучы-
ню. Было пастаноўлена арганіза-
ваць больш рэфэратаў ѹ беларуса-
веды ѹ амэрыканскіх вышэйшых
школах з мэтаю знаёміці амэрыкан-
скіх студэнтаў з рознымі беларус-
кімі проблемамі.

Было пастаноўлена прыняць ак-
тыўны ўздел ў Беларускім Народ-
ным Фестывалі ѹ рамках Сусветнай
Выстаўкі ѹ Ню Ёрку ў 1964 годзе.

Беларускі Народны Фестываль ад-
будзеца ѹ нядзелю 21-га чэрвеня

1964 году. На Фестывалі прыыме ўз-
дел Танцавальны Гурток ЗБМА ѹ

Ню Ёрку пад кіраўніцтвам сп-ні Алі

Орсы, які будзе папоўнены ўздел-

нікамі із Саўт Рывэр ѹ Ню Бран-
свіку, а таксама аддзел ЗБМА ѹ

Кліўлендзе, які выступіць з народ-

нымі песьнямі, танцамі ѹ песенні-
танцавальным мантажам беларуска-
га вясельля.

Было пастаноўлена зарэгістраваць

ЗБМА ѹ вадпаведных амэрыкан-
скіх альманахах. Будзе ѹ будучыні

з'вернутая большая ўвага на супра-

куніцтва з іншымі беларускімі ѹ

іншанацыйнымі арганізацыямі.

ПІКІНІК АДДЗЕЛУ БАЗА
САУТ-РЫВЭР — НЮ-БРАНСВІК

У чырвенні сёлета аддзел Беларус-
ка-Амэрыканскага Задзіночанія ѹ

Ню-Джэрзі ладзіў сваі традыцыйны

ны, ўжо сёмы, пікінк у Гэмльмоце,

Ню-Джэрзі. Як і мінульымі гадамі

, сёлетні пікінк быў гэта саўмі

вельмі ўдалы ѹ дай нядрэнны прыбы-

так у касу аддзела. Спрыяла гэта

прыгожа надвор'е ѹ падтрымка

імпрэзы беларусамі з Саўт-Ры-
вэру, Ню-Брансвіку ды ваколіцаў.

Упрача аддзела БАЗА ѹ

Саўт-Ры-вэру, Ню-Брансвіку

сп. П. Кажура, старшыня Галоўнай

Управы БАЗА сп. Др. С. Станке-

віч, сп. Б. Данілюк, сп. К. Мерляк

і іншыя. У прамавах наўмысль

працавалі ўзбуджаныя душы

блізу зусім іх было беларусоў з

Ню Ёрку, якія выехали былі на гэты

дзень у кагадзе куплены беларускі

рэсорт „Менск”.

Упрача аддзела БАЗА ѹ

Саўт-Ры-вэру, Ню-Брансвіку

сп. П. Кажура, старшыня Галоўнай

Управы БАЗА сп. Др. С. Станке-

віч, сп. Б. Данілюк, сп. К. Мерляк

і іншыя. У прамавах наўмысль

працавалі ўзбуджаныя душы

блізу зусім іх было беларусоў з

Ню Ёрку, якія выехали былі на гэты

день у кагадзе куплены беларускі

рэсорт „Менск”.

Пасылья Божкі Службы абыўся

супольны абед, які ўздала падтры-
мавалі жанчыны парадаў.

У часе абеду прамава ѹ Старшыня Царкоў-
нае Рады сп. Я. Казльяўскай. Пры-
маткаўшчына засыпала ѹ яму

„Многое Лета” за ягону працу

адданасць Царкве.

Прамава ѹ Старшыня Царкоў-
нае Рады сп. Я. Казльяўскай

прыматкаўшчына засыпала ѹ яму

„Памагайце” за ягону працу

адданасць Царкве.

Пасылья Божкі Службы абыўся

супольны абед, які ўздала падтры-
мавалі жанчыны парадаў.

У часе абеду прамава ѹ Старшыня Царкоў-
нае Рады сп. Я. Казльяўскай

прыматкаўшчына засыпала ѹ яму

„Памагайце” за ягону працу

адданасць Царкве.

Пасылья Божкі Службы абыўся

супольны абед, які ўздала падтры-
мавалі жанчыны парадаў.

У часе абеду прамава ѹ Старшыня Царкоў-
нае Рады сп. Я. Казльяўскай